

Pestprotocol

IKC Prins Claus

Inhoud

Inhoud.....	2
1 Doelstelling van het protocol	1
2 Voorwaarden voor beleid	1
3 Wat wordt er onder pesten verstaan?	2
3.1 Kenmerken van pestgedrag	2
3.2 Mogelijke gevolgen van pesten	2
4 Signalen die erop wijzen dat een kind gepest wordt	2
5 Activiteiten in het kader van preventie	3
5.1 Aanbod in lessen	3
5.2 Signalering van (on)gewenst gedrag	3
6 Als er dan toch gepest wordt (curatieve aanpak)	3
7 Als het pesten door blijft gaan	4
7.1 Hulp aan het gepeste kind	4
7.2 Correctie en hulp voor de pester en de meelopers	5
7.2.1 Aanpak van het gedrag van de pester	5
7.2.2 Aanpak van de meelopers	5
7.3 Aandacht voor de sfeer in de groep	5
7.4 Ondersteuning leerkrachten (team)	5
8 Schorsing en verwijdering	6
9 Adviezen aan de ouders	6
9.1 Ouders van gepeste kinderen	6
9.2 Ouders van pesters	6
9.3 Alle andere ouders	6

1 Doelstelling van het protocol

IKC Prins Claus streeft naar een pestvrije school. We vinden dat we er alles aan moeten doen om de, aan onze zorg toevertrouwde kinderen, een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

2 Voorwaarden voor beleid

Om pestgedrag te kunnen voorkomen en/of aan te pakken zijn onderstaande punten van belang:

- Leerlingen, onderwijzend en niet onderwijzend (ondersteunend) personeel en ouders zien pesten als een probleem. Het pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat pesten door ouders, leerlingen en andere betrokkenen gemeld wordt bij de leerkracht/school, zodat we verantwoordelijkheid kunnen nemen.
- IKC Prins Claus wil pesten voorkomen door preventief te werken met de Gouden Weken tussen de zomer- en herfstvakantie om de groepsvorming positief te stimuleren. Ook is er een sociaal emotionele leer methode Kwink waarbij we met de kinderen oefenen hoe we met elkaar om willen gaan. Zo wachten we niet tot er zich pestproblemen voordoen, maar zijn er in de dagelijkse praktijk alert op om preventief leerlingen te wijzen op goed gedrag.
- De leerkrachten op IKC Prins Claus zijn in staat om pesten te signaleren. De leerkrachten nemen naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling.
- Op IKC Prins Claus praten we niet alleen over pesten, maar passen we afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan.
- In de houding van alle medewerkers lezen kinderen af, dat er respect is voor elkaar en voor alle kinderen op IKC Prins Claus. Wij laten in ons gedrag duidelijk zien wat IKC Prins Claus verstaat onder een veilige school.
- IKC Prins Claus beschikt over een herkenbare aanpak volgens het Veiligheidsplan, het Pestprotocol en volgens de methode Kwink.
- IKC Prins Claus beschikt over meerdere Antipestcoördinatoren die de leerkrachten ondersteunen wanneer er sprake mocht zijn van pestgedrag.
- IKC Prins Claus zet de stappen van dit protocol in wanneer er sprake is van pestgedrag (zie verder hoofdstuk 6).
- Mochten ouders/verzorgers menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van een pestprobleem, kunnen zij onze vertrouwenspersoon inschakelen. Deze maakt melding bij de klachtencommissie die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en het bevoegd gezag adviseert.

3 Wat wordt er onder pesten verstaan?

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- Structureel uitengesloten of genegeerd worden.
- Structureel uitgescholden worden rond bv. kleding, uiterlijk, gedrag of vanwege naam.
- Structureel door een groepje kinderen geslagen worden.
- Structureel bedreigd worden.

3.1 Kenmerken van pestgedrag

- Pesten gebeurt meestal berekenend, men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Pesten is duurzaam; het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf).
- Pesten is een ongelijke strijd: de pester heeft de macht.
- De pester heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Het pesten gebeurt meestal door een groep (pester, meelopers en omstanders) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.

3.2 Mogelijke gevolgen van pesten

Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als geestelijk) groot zijn en langdurige van aard:

- Problemen bij het aangaan van relaties.
- Isolement en grote eenzaamheid, ook op latere leeftijd.
- Pesten kan lijden tot depressies bij de gepeste.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is weinig open of spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.
- De pester leert alleen op een negatieve manier vrienden te krijgen en heeft moeite dit om te buigen.

4 Signalen die erop wijzen dat een kind gepest wordt

Hierbij valt onder andere te denken aan:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog vele malen langer worden. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en hier duidelijk stelling in nemen.

5 Activiteiten in het kader van preventie

Met interactie, instructie en oplossingsstrategieën schept de school de voorwaarden voor een veilig pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt (zie het Sociaal en Fysiek Veiligheidsplan). In elke groep worden de afspraken en regels aan het begin van het schooljaar, tijdens de Gouden Weken, besproken en op papier gezet. De afspraken hangen duidelijk zichtbaar in het lokaal. Waar mogelijk worden afspraken positief en naar gewenst/verwacht gedrag geformuleerd. En door allerlei activiteiten tijdens de Gouden Weken werken we aan een positieve groepsvorming waarin elk kind gezien en gewaardeerd wordt.

Voorbeelden van groepsregels:

- We gebruiken fatsoenlijk en verzorgd taalgebruik.
- We praten positief over en met elkaar.
- We gaan netjes met spullen om en respecteren bezittingen van een ander door hier alleen maar aan te zitten, wanneer we vooraf toestemming van de eigenaar hebben gekregen.
- We dragen zorg voor elkaar.
- We komen op voor wie gepest wordt.
- We komen op voor wie niet goed mee kan komen.
- We komen op voor wie ziek is.
- Iedereen mag meedoen.
- We luisteren naar elkaar en geven ruimte aan iedereen om zijn/haar mening te geven.
- We zorgen er voor dat iedereen het naar zijn/haar zin heeft op school.

5.1 Aanbod in lessen

- IKC Prins Claus werkt in alle groepen met het lesmateriaal van de methode Kwink, onze methode voor Sociaal Emotioneel Leren.

5.2 Signalering van (on)gewenst gedrag

- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt elk jaar via het observatie-instrument ZIEN! in kaart gebracht. De klassenoverzichten (mogelijk aangevuld met sociogram en leerlingenvragenlijsten) worden met intern begeleider besproken tijdens de groepsbesprekingen en nader geanalyseerd.
- Er wordt een vragenlijst van Vensters PO afgenomen met betrekking tot de tevredenheid van kinderen op school.
- De afspraken, omgangsregels en het pestprotocol zijn opgenomen in de klassenmap die in elke groep aanwezig is.
- Leerkrachten kunnen, indien gewenst, een beroep doen op de expertise van de Antipestcoördinatoren.
- Ouders kunnen de regels/afspraken terug vinden in de schoolgids. Het pestprotocol staat op de website en kan op verzoek worden gemaild naar belangstellende ouders.

6 Als er dan toch gepest wordt (curatieve aanpak)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er, ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer, toch gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of andere betrokkenen bij de leerkracht. Als gezien, gehoord of vermoed wordt dat er gepest wordt, dan nemen we de volgende stappen:

1. De gepeste ondersteuning geven:

- De gepeste serieus nemen en aangeven dat de school pesten niet accepteert.
 - Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt gepest.
 - Het kind laten inzien in hoeverre eigen gedrag helpend kan zijn om het pesten te laten stoppen.
 - Nagaan welke oplossing het kind als mogelijkheid ziet.
2. De pester begrenzen:
- In een gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt.
 - De pester laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste.
 - Excuses laten aanbieden.
 - Aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn.
 - Tenslotte afspraken maken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.
3. Meelopers aanspreken.
- De meelopers zien wij als een passieve pester.
 - De meeloper neemt geen stelling en is dus medeverantwoordelijk dat het pesten blijft doorgaan.
 - Zwijgen, lachen of wegstaren zijn allemaal gedragingen die niet helpend zijn en het pesten in standhoudt
 - In gesprek met de meelopers om hen duidelijk te maken dat 'niets doen' ook een keuze is en niet helpend is.
 - Praten over pestgedrag en dit aan de leerkracht vertellen is geen "klikken".
4. Dossier aanleggen.
- De leerkracht maakt een verslag in het leerlingdossier (incidentenregistratie) over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak. Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden op de hoogte gesteld van de feiten. Na gesprek met de meelopers is het belangrijk om ook de ouders/verzorgers van de hele groep hierover te informeren.

7 Als het pesten door blijft gaan

Als het pesten doorgaat, zal de school activiteiten ondernemen waarbij alle vijf betrokken partijen (de gepeste, de pester, de meelopers, de leerkrachten en de ouders) betrokken worden. Hierbij maken we gebruik van het Vijfsporenbeleid:

1. Hulp voor de gepeste,
2. Correctie en hulp voor de pester en de meelopers,
3. Aandacht voor de sfeer in de groep,
4. Ouders (gepeste, pester(s) en meelopers) betrekken bij de aanpak
5. Ondersteuning voor groepsleerkracht.

7.1 Hulp aan het gepeste kind

- Adviezen; maak bespreekbaar welk gedrag helpend kan zijn om het pesten te laten stoppen.
- Gesprekken met ouders, eventueel samen met het schoolmaatschappelijk werk of directie.
- Mogelijkheid tot het oprichten van een steungroep bespreken en eventueel afspreken welke kinderen hiervoor worden uitgenodigd.

- Sociale vaardigheidstraining aanvragen bij GGZ of schoolmaatschappelijk werk door leerkracht in overleg met ouders.

7.2 Correctie en hulp voor de pester en de meelopers

7.2.1 Aanpak van het gedrag van de pester

Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn. Te denken valt aan:

- Eenzaam gevoel, weinig zelfvertrouwen.
- Groot verschil in manier van gedragsaanpak op school en thuis
- Zelf gepest zijn.
- Slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen.
- Blootstelling aan geweld via TV of computerspelletjes.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, geeft de leerkracht inzicht aan de pester welk effect zijn gepest op het welbevinden van de gepeste heeft.

- Indien het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek met pesters, meelopers en hun ouders onder leiding van directie. De kinderen krijgen daarna 2 weken de tijd om hun gedrag aan te passen.
- Contract opstellen: Aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat consequenties zijn wanneer het pesten niet stopt. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn/haar ouders, de leerkracht en directie.
- Mogelijk een Sociale vaardigheidstraining aanvragen via schoolmaatschappelijk werk in overleg met de ouders en intern begeleider.

7.2.2 Aanpak van de meelopers

- Maken van duidelijke afspraken middels gesprekken.
- Indien het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek met pesters, meelopers en hun ouders onder leiding van directie. De kinderen krijgen daarna 6 weken de tijd om hun gedrag aan te passen.
- Gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd gecontroleerd.
- Contact met ouders/verzorgers opnemen.

7.3 Aandacht voor de sfeer in de groep

- Mobiliseren van de middengroep tussen de pester en de gepeste. Voor het mobiliseren van deze groep zijn werkvormen als No Blame/Steungroep/Oplossingsgericht werken geschikt.
- Alle ouders van de groep worden geïnformeerd door de groepsleerkracht.
- Ouders van de gepeste, pesters en meelopers betrekken bij de aanpak en bespreken welke verantwoordelijkheden iedereen heeft om het pestgedrag te laten stoppen.

7.4 Ondersteuning leerkrachten (team)

- Gemaakte afspraken doorgeven aan team, zorgteam, directie, TSO en wanneer van toepassing Junis.
- Aantekening(en) maken in de incidentenregistratiemap.
- Collectieve controle op afspraken. Bespreken in bouwvergadering (intervisie).
- Intern begeleider, gedragspecialist en antipestcoördinator zorgen dat de leerkracht voldoende achtergrondinformatie heeft rond hoe pestgedrag te laten stoppen en gewenst gedrag te stimuleren.

8 Schorsing en verwijdering

- Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt er een interne schorsing aan pester(s) en eventuele meelopers opgelegd door de directie.
- Tevens wordt verplichte begeleiding en hulpverlening ingezet om wel tot gedragsverandering te komen. De afspraken worden vastgelegd in de Incidentenregistratiemap en in Parnassys.
- De Antipestcoördinator zal samen met de directie deze samenhangende aanpak coördineren met het doel de leerling weer te laten terugkeren in de klas.
- Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de school, op basis van het dossier, overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester(s)/meelopers. Hierbij volgt directie het “Protocol Schorsing en Verwijdering” van het bestuur UNICOZ. De Antipestcoördinator wordt hiervan op de hoogte gesteld door de directie.

9 Adviezen aan de ouders

9.1 Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes, kan het zelfrespect en zelfvertrouwen vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Oefen met uw kind om rechtop te staan, oogcontact te maken en duidelijk te zijn in wat het wel en niet leuk vindt (in mimiek en door te zeggen ‘stop, hou op’).

9.2 Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

9.3 Alle andere ouders

- Neem ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld door positief te praten over andere kinderen en ouders.
- Leer uw kind voor anderen op te komen en leer hen dat dit geen ‘klikken’ is.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen door in mimiek en verbaal duidelijk zijn/haar grenzen aan te geven.